

ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจ ตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก

The Morale in the Performance of Non-commissioned Police Officers
under the Border Patrol Police Sub-division 34 Tak Province

สมชาย ยอดปรางค์¹ พระเทพปริยัติเมธี² และสยาม ดำปรีดา³
Somchai Yodprang, Phratheppariyatimethi and Sayam Dampreeda

Received: September 27, 2020

Revised: December 30, 2020

Accepted: January 06, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่อระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และ 3) นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ในการเสริมสร้างระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี โดยใช้การแจกแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .973 เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน จากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 738 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักสังคหวัตถุธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต = 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.614 ตามหลักทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต = 3.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.668 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ที่ส่งผลต่อ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ 0.885 มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรม กับ

¹ กองบังคับการตำรวจสันติบาล 2; Special Branch Division 2

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author, e-mail: Smchaydara21@gmail.com, Tel. 063-2724439

ทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ในการเสริมสร้างระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยนำหลักสังคหวัตถุธรรม มาปรับใช้เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

คำสำคัญ: ขวัญกำลังใจ, หลักสังคหวัตถุธรรม, ทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย

Abstract

The objectives of this study were 1) to study morale level in work performance, 2) to study the relationship between Sangahavatthudhamma and 2-Factor Theory affecting The morale level in the work, and 3) to present guidelines for applying Sangahavatthudhamma and 2-Factor Theory in enhancing the morale level in the performance of Non-commissioned Police Officers under the Border Patrol Police Sub-division 34, Tak Province. This study was a mixed methods research by using questionnaires with a confidence at .973. Data were collected on a sample of 260 people from 738 Non-commissioned Police Officers. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation and Pearson's correlation coefficient. Qualitative research was done by in-depth interview with 10 key informants by using descriptive content analysis techniques. The results of the research were as follows: 1) morale level in performance of Non-commissioned Police Officers under the Border Patrol Police Sub-division 34, Tak Province according to Sangahavatthudhamma, overall was at a high level and based on 2-Factor Theory overall was at a high level, 2) the relationship between Sangahavatthudhamma and 2-Factor Theory affecting morale of operation had an overall correlation coefficient of 0.885 with a very positive correlation and with statistical significance at level 0.01, and 3) there should be guidelines for applying Sangahavatthudhamma and 2-Factor Theory in enhancing the morale of work by taking Sangahavatthudhamma to apply it for achieving the goals.

Keywords: Morale, Sangahavatthudhamma, 2-factor Theory

บทนำ

ขวัญกำลังใจเป็นเรื่องสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพราะขวัญของบุคลากรในองค์กร เป็นการสะท้อนถึงเจตคติของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงาน หน่วยงานและหัวหน้างาน การที่บุคลากรมีขวัญกำลังใจดี แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรและฝ่ายบริหาร ในยุคที่ต้องสร้างความได้เปรียบในการดำเนินงานขององค์กร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ต่างนำเสนอภาพลักษณ์ขององค์กรผ่านสื่อต่าง ๆ เนื่องจากมีความสำคัญต่อการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่

องค์กร ดังนั้นบุคลากรที่อยู่ในองค์การถือว่าเป็นผู้สร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์การได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะพฤติกรรมที่บุคลากรในองค์การแสดงออก เช่น ความมีวินัย การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2559) สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ต่อสังคมโดยรวม ได้แก่ การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อำนวยความยุติธรรมรักษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางอาญา ดูแลรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ การให้บริการประชาชน และหน้าที่พิเศษอื่น ๆ เช่น การให้การศึกษากับผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ให้การอารักขาบุคคลสำคัญ การตรวจคนเข้าเมืองและการทะเบียนต่าง ๆ ตลอดจนปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้สมาชิกของสังคมอยู่ร่วมกันภายใต้กฎ กติกา อย่างปกติสุข นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังมีหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายอีกหลายประการ เช่น ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในฐานะที่ตำรวจเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ย่อมมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาทั่วราชอาณาจักร อำนาจหน้าที่จับกุมผู้กระทำผิดอาญา สิ่งสำคัญนอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานก็มีความสำคัญไม่น้อย ขวัญกำลังใจเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้แต่เป็นที่รู้กันว่าหากผู้ปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจ ย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ส่งผลให้มีการอุทิศตนและทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานย่อมดีตามไปด้วย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (พัชรียงดี, 2556) กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก เป็นหน่วยงานหนึ่ง อยู่ในสังกัดกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รับผิดชอบพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 4 จังหวัด ได้แก่ ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ และอุทัยธานี มีโครงสร้างแตกต่างจากหน่วยงานอื่นโดยทั่วไป และคุณลักษณะของตำรวจตระเวนชายแดน เป็นดังนี้ คือ สามารถทำการรบได้อย่างทหาร สามารถป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างตำรวจ และสามารถให้บริการแทนกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ ได้อย่างพลเรือน

อุดมการณ์ของตำรวจตระเวนชายแดนที่ทุกนายจะต้องยึดถือและปฏิบัติตาม คือ

1. เทิดทูนและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย รักษาไว้ซึ่งระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข
2. ความอยู่รอดของชาติและความผาสุก ของประชาชนอยู่เหนือชีวิต และความเหนียวแน่นของตำรวจตระเวนชายแดน
3. ตำรวจตระเวนชายแดนจะต้องมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัด ขยันหมั่นเพียร มีคุณธรรม รับผิดชอบต่อประชาชนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยุติธรรม สามารถพึ่งตนเองได้

บทบาทของตำรวจตระเวนชายแดนจึงมีภารกิจครอบคลุมมากมายหลายประการ ได้แก่ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมสำคัญ การป้องกันรักษาแนวชายแดน การช่วยเหลือประชาชนตามถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะบริเวณที่หน่วยราชการอื่นเข้าไปไม่ถึง รวมทั้งโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริต่าง ๆ ที่ตำรวจตระเวนชายแดนได้รับมอบหมายให้ดำเนินการหลายโครงการ การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนในระดับ กองกำกับเป็นหน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งครอบคลุมการปฏิบัติงานตามคุณลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้กำลังระดับกองร้อย และระดับหมวดตำรวจตระเวนชายแดนในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (รณายุทธ ชาสุรีย์, 2550) ซึ่งในแต่ละภารกิจของตำรวจตระเวนชายแดนที่ต้องปฏิบัติส่วนมากปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ตามแนวบริเวณชายแดนของประเทศไทยซึ่งมีสภาพพื้นที่ทุรกันดารมีความเสี่ยงภัยอันตรายต่อการสูญเสียจากการปะทะกับพ่อค้ายาเสพติด กองกำลังทหารต่างชาติ กองกำลังชนกลุ่มน้อยและผู้ก่อการร้าย สภาพการปฏิบัติงานจึงแตกต่างกันไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ตามสถานีตำรวจในเขตเมืองหรือชุมชนที่มีความเจริญ

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงขวัญกำลังใจข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานเพื่อหาแนวทางมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ที่ส่งผลต่อระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัยในการเสริมสร้างระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน โดยวิธีการสุ่มจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก จำนวน 738 คน (งานธุรการกำลังพล กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน 34, 2562) หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.973 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักสังคหวัตถุธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.614) เมื่อพิจารณาเป็นคนด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$, S.D.=0.701) รองลงมาคือ ด้านสมานัตตตา ($\bar{X} = 3.98$, S.D.=0.673) และน้อยที่สุดคือ ด้านทาน ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.663) ตามลำดับ และระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.668) เมื่อพิจารณาเป็นคนด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ด้านความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพในอนาคต มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=0.729) รองลงมาคือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 3.9$, S.D.=0.700) และน้อยที่สุด คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 3.71$, S.D.=0.724) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก พบว่า ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้านการเลื่อนขั้นเงินเดือน ด้านความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพในอนาคต และด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ 0.885 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมากและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ในการเสริมสร้างระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก พบว่า ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในแต่ละด้านควรปฏิบัติตามนี้คือ

3.1 ด้านทาน ควรเพิ่มงบประมาณให้เหมาะสมกับภารกิจ ควรลดขั้นตอน ทางธุรการ เพื่อความรวดเร็วในการทำงาน วัสดุ อุปกรณ์ ควรทันสมัยและมีชิ้นส่วน ในการซ่อมบำรุงเมื่อชำรุดเสียหาย

3.2 ด้านปิยวาจา ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การมอบหมายงานให้แก่ข้าราชการตำรวจต้องจัดทำคำสั่งให้ถูกต้องทุกครั้ง การปฏิบัติตนของผู้บังคับบัญชา ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

3.3 ด้านอรรถจริยา การสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่บุตร หลาน ข้าราชการตำรวจ ควรมีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ควรจัดทำคู่มือในการรับสิทธิ์ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ทางราชการมอบให้และแจกจ่ายให้แก่ข้าราชการตำรวจทุกนาย การใช้นยานพาหนะต่าง ๆ ของทางราชการให้ปฏิบัติตามระเบียบการเดินทางไปราชการอย่างถูกต้อง ข้าราชการตำรวจ เดินทางไปราชการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เช่น การทำหนังสือไปราชการ การเบิกค่าเดินทาง เป็นต้น

3.4 ด้านสมานัตตตา ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ และจริยธรรม ตำรวจ การออกระเบียบ คำสั่ง ต้องถูกต้อง ชัดเจน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีการออกคำสั่งระเบียบต่าง ๆ ต้องมีการเวียน ให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดทราบ

3.5 ด้านความสำเร็จในการทำงาน การปฏิบัติงานควรมีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จหรือวงรอบของการปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน ควรเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของ ข้าราชการตำรวจ ควรมีการปรับเปลี่ยน หมุนเวียนในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ให้แก่ ข้าราชการตำรวจและเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการปฏิบัติงาน

3.6 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ผลการปฏิบัติงานต้องเป็นที่ยอมรับและวัดผลได้ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามัคคี และควรประกาศคุณความดี ให้เป็นที่ประจักษ์

3.7 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ เมื่อได้รับมอบหมายงานแล้วต้องปฏิบัติให้สำเร็จ และถูกต้อง ผลการปฏิบัติงาน สามารถนำไปประกอบการพิจารณาความดี ความชอบ และ หมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อลดความเบื่อหน่าย

3.8 ด้านความรับผิดชอบหมั่นศึกษาหาความรู้ เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพไม่มีการ แทรกแซงการทำงาน พิจารณาลำดับความสำคัญ เร่งด่วน ของงาน ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง ควรมีการจัดศึกษาดูงาน ปีละ 1 ครั้ง ส่งเสริมให้ผู้มีความรู้ ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น เมื่อประชุมควรเปิด โอกาสให้แสดงความคิดเห็น

3.9 ด้านการเลื่อนขั้นเงินเดือน การพิจารณาเลื่อนขั้นต้องกระทำด้วยความ ยุติธรรม ปราศจากอคติควรมีร้านค้าสวัสดิการเพื่อการซื้อ ขาย สินค้า และควรมีการสร้างอาชีพ เสริมให้กับแม่บ้าน ข้าราชการตำรวจ

3.10 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาในอาชีพ หมั่นอบรม ทบสวน และให้ความรู้ควรมีการตรวจสารเสพติด เพื่อป้องกัน มีให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

3.11 ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา โดยผู้บังคับบัญชาต้องประพฤติเป็น แบบอย่างที่ดี มีท่าทีเป็นมิตร อธิยาศัยดีและต้องปฏิบัติกับผู้ใต้บังคับบัญชาเสมือนคนในครอบครัว

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักสังคหัตถุธรรม ผลการวิจัย พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักสังคหัตถุธรรม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีพื้นฐานด้านการปฏิบัติตนตามหลักธรรมะของพระพุทธศาสนา เป็นอย่างดี ส่งผลให้การดำเนินชีวิตเป็นไปตามหลักสังคหัตถุธรรม ทั้งในด้านทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา ไม่ว่าจะเป็นด้านการเอาใจใส่ดูแลบุคลากร การสนับสนุน อำนวยความสะดวก สวัสดิการ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การติดต่อสื่อสารในองค์กร และด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุนทร ธมมโร (2560) พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน ด้านทาน อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ประชาชนในชุมชนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ด้านปิยวาจา โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ประชาชนในชุมชนหนองสนมพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะเสมอ ด้านอตถจริยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า ประชาชนในชุมชนเป็นจิตอาสา สามารถช่วยเหลือชุมชนอื่น ๆ ได้ตลอดเวลา และด้านสมานัตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ประชาชนในชุมชน มีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติกับทุกคนในชุมชนด้วยความเท่าเทียมกัน ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ผลการวิจัยพบว่าขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ตามหลักทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย โดยรวมและคนด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ได้รับการเอาใจใส่ดูแลตามหลักการบริหารบุคคล ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ทั้งเรื่องความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ตลอดจนความสัมพันธ์และความใกล้ชิดระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดาริน ปฏิเมธีภิญ (2556) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 27-33 ปี มีสภาพโสด หม้าย หย่าร้าง และแยกกันอยู่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ขนส่งทางอากาศของเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า ปัจจัยจูงใจโดยรวมและปัจจัยค่าจูน อยู่ในระดับดี และด้านประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน โดยรวมอยู่ในระดับดี ปัจจัยจูงใจโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยค่าจูนโดยรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมากและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ที่ส่งผลต่อระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก โดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อข้าราชการตำรวจชั้น

ประหวังกองกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมด้านสังคหวัตถุธรรม ไม่ว่าจะเป็น ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอตัลจริยา และด้านสมานัตตตา ก็จะมีส่งผลให้ระดับของทฤษฎีสองปัจจัยสูงที่ประกอบด้วย ปัจจัยจุงใจ และ ปัจจัยค้ำจุน สูงขึ้นและส่งผลให้ระดับขวัญกำลังในการปฏิบัติงานสูงตามไปด้วยในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดสิทธิศักดิ์ ฐิตสโกโช (2561) พบว่า สภาพทั่วไปของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครมีการนำเอาหลักสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีคุณลักษณะของการเสียสละ มีการสื่อสารที่ดีมีประสิทธิภาพ ร่วมกันทำงานด้วยความสามัคคี และมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย และปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คือ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดฝึกอบรม การจัดสัมมนา การจัดประชุม และการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาให้เจ้าหน้าที่มีความรู้และประสบการณ์ในงานบริหารตามหลักธรรมมาภิบาล และการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ จึงเกิดผลกระทบต่อ การส่งเสริมและการพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิผลตามที่วางเป้าหมายไว้ แนวทางในการสร้างกระบวนการประยุกต์ใช้หลักพุทธจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานกรุงเทพมหานครเกิดจากการบูรณาการสังคหวัตถุ 4 กับทฤษฎีองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ 5 ประการของเฮอรัชเบิร์ก โดยใช้ตัวแปรสังคหวัตถุ 4 แต่ละข้อเป็นฐานในการบูรณาการหลัก เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะทางพุทธจิตวิทยาที่เอื้อต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างแรงบรรยากาศในการทำงาน การสร้างแรงความพึงพอใจในการทำงาน และการสร้างความผูกพันในองค์กร ด้วยความเสียสละเพื่อองค์กร มีศิลปะในสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะงานที่ตนเองรับผิดชอบ รู้จักวิธีสร้างมิตรภาพในที่ทำงาน ทำงานด้วยความสุข มีวิธีผ่อนคลาย

3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมกับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย ในการเสริมสร้างระดับขวัญกำลังใจข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 จังหวัดตาก ได้แก่ ทานการให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปิยวาจาการพูดจาไพเราะ อตัลจริยาการทำประโยชน์ สมานัตตตาการเอาตัวเข้าสมานให้ความเสมอภาค บูรณาการกับทฤษฎีสองปัจจัย ของเฮอรัชเบิร์ก คือ ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ การทำงานให้ถูกต้องตามลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และความรับผิดชอบ จนเกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน การเลื่อนขั้นเงินเดือน ตลอดจนมีความก้าวหน้าในอนาคต และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี ก่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน คือ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีความเสียสละ รู้จักการใช้ถ้อยคำที่สุภาพเป็นทางการ รู้วิธีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ทำให้บรรยากาศในการทำงานเต็มไปด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เต็มไปด้วยมิตรภาพ และความปรารถนาดีต่อกัน ส่งผลให้เกิดเกิดความสำเร็จของงาน และได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิศา เณิมพลโยธิน (2561)

พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานระดับปฏิบัติการในโรงแรม เขตอำเภอหัวหิน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความรับผิดชอบ รองลงมาคือ สภาพการปฏิบัติงาน นโยบายและการบริหาร ความก้าวหน้า ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล วิธีการปกครองบังคับบัญชา เงินเดือนและสวัสดิการ ส่วนการได้รับการยอมรับนับถือและความสำเร็จในงาน มีระดับความคิดเห็นของพนักงานอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ นำหลักสังคหวัตถุธรรม มาประยุกต์ใช้ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนควรมีการวางแผนงานหรือโครงการในการนำหลักสังคหวัตถุธรรม และทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัย มาเป็นตัวกำกับในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อหน่วยงานอย่างมั่นคง ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 ควรจะนำเอาหลักสังคหวัตถุธรรม และทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัยของเฮอร์ชเบิร์ก มาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมให้ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ให้สูงขึ้น

2. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34 ควรจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้น โดยการนำหลักสังคหวัตถุธรรม กับทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัยของเฮอร์ชเบิร์ก เพื่อให้ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสูงขึ้น

3. หน่วยงานของรัฐ ควรจะนำเอาหลักสังคหวัตถุ 34 และทฤษฎีพื้นฐานสองปัจจัยของเฮอร์ชเบิร์กมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการปฏิบัติงาน และเพิ่มระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารงานของรัฐบาลในภาพรวม

เอกสารอ้างอิง

งานธุรการกำลังพล กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน 34. (2562). *สถานภาพกำลังพลข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 34*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bpp.34.bpp.police.go.th>

ดาริน ปฏิเมธีภิน. (2556). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน บริษัท ขนส่งทางอากาศเอกชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระครูปลัดสิทธิศักดิ์ ฐิตสกโข. (2562). *กระบวนการประยุกต์ใช้หลักพุทธจิตวิทยาเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานกรุงเทพมหานคร*. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค*, 6(7), 3587-3598.

พระสุนทร ธมมธโร. (2560). *การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พัชรี คงดี. (2556). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครสวรรค์*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รณายุทธ ชาสุรีย์. (2550). *ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ลิขิตา เฉลิมพลโยธินและคณะ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงแรม เขตอำเภอหัวหิน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 12(28), 212-222.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

